

Orienteringssak

Arkivsak-dok. 26/54096-1
Saksbehandler Nina Kjølsten Jernæs

Utvalg	Møtedato
Hovedutvalg for næring, kultur og miljø	17.09.2026

Orientering om status for pågående arbeid, beredskap for kulturarv i Agder

Følgende tas til orientering:

Gjennom implementering av Haag-konvensjonen og dens 2. protokoll er Norge pliktet til å følge opp eget arbeid om sikring av kulturarv i fredstid. Dette arbeidet er Riksantikvaren ansvarlig for å følge opp, men arbeidet må gjøres på lokalt og regionalt nivå. Oppfølging av Haag-konvensjonen speiles i ny veileder fra DSB (juni 2026) om ansvaret til kommuner og fylkeskommuner i sikkerhetspolitisk krise og krig. Avdeling for kulturarv tar ansvarsprinsippet alvorlig; «Den organisasjon som har ansvar for et fagområde i en normalsituasjon, har også ansvaret for nødvendige beredskapsforberedelser og for å håndtere ekstraordinære hendelser på området. Ansvarlig instans må ta stilling til hva som er akseptabel risiko». Derfor vil vi orientere om hva som er gjort av tiltak siste året, og hva som er planlagt fremover.

Det er påbegynt en intern prosedyre (del av instruks for rutinearbeid) for hvilken rolle Agder fylkeskommune skal ha ved akutte hendelser som omfatter kulturarv. Funksjonsbeskrivelse, rolle, ansvar og avgrensning av typer kulturminner, samt samhandling internt/eksternt inkluderes her. Prosedyren ferdigstilles i løpet av 2026.

August 2025-mai 2026: Gjennomføring av risiko- og sårbarhetsanalyse for Svinør kulturmiljø. Tverrfaglig samarbeid der vi nå har en felles plattform for hva som er de viktigste kulturarvsverdiene, hvordan vi kan begrense risiko og konsekvens, og hvem som har ansvar for å følge opp tiltakene som er definert. Agder fylkeskommune (avdeling for kulturarv) var ansvarlig for gjennomføring av analysen, inkludert befaring, gruppearbeid og sluttrapport.

Det ble gjennomført en panelsamtale med tittelen «Kulturarv i totalberedskapen: fra festtaler til praksis» i #vårtagder-teltet under Arendalsuka.

Den 20. august 2026 samarbeidet avdelingen med Kristiansand kommune om å gjennomføre en temadag om sikring av kulturarv i Agder. Dette var med midler fra Statsforvalteren og samlet over 50 personer innenfor sikring og beredskap, kommuner, kirker og kulturinstitusjoner for å høre hva som rører seg i Agder og få gode eksempler på samarbeidsmodeller i andre deler av landet. Det er bred enighet om at det er behov for et krise- og ressurs samarbeid for kulturarv i Agder. Dette ønsker vi å arbeide videre med.

Gjennom KIK-ordningen til Riksantikvaren (Kulturminner i Kommunene) har vi gjennomført et krasjkurs i å komme i gang med å lage egen verdibergingsplan. Her deltok ca 25

kirkeverger, kommunalt ansatte og museumsansatte i samarbeid med lokalt brannvesen. En verdibergingsplan viser hva som må prioriteres ved en akutt hendelse, og hjelper nødetater med å gjøre gode valg for å kunne berge viktig kulturarv. Flere slike skal gjennomføres.

Gjennom samme ordning (KIK-ordningen), har avdelingen søkt om midler, og fått 100 000,- fra Riksantikvaren til et pilotprosjekt: Prioritert kulturarv i operativ beredskap (PriOp). Prosjektet (som skal gjennomføres i 2026-2027) skal undersøke hvordan vi kan prioritere vår viktigste kulturarv regionalt, hvem man deler informasjonen med, hvordan informasjonen skal deles og hvordan kunnskapen kan operasjonaliseres (gjennom øvelse og nettverksarbeid). Dette er ikke gjort andre steder i landet og vil bli veiledende for videre arbeid med oppfølging av både Haag-konvensjonen og DSB sin veileder for ansvaret som ligger i vår avdeling.

Vedlegg

Vedlegg_ROS-analyse Svinør 2026

Vedlegg_orienteringssak pilotprosjektet PriOp